

SÖYLEŞİ- Salyangoz, çoklu baro; cumhuriyet kimi korur?

İbrahim Kaboğlu: Çoklu baro düzenlemesi, Anayasanın135'inci maddesine, adil yargılanma hakkına ve demokratik hukuk devletine aykırı. Öyle ki, salyangozu bile koruyan Cumhuriyet, çoklu baroyu korumaz.

Orhan Uğuroğlu'nun 16 Ağustos 2020 tarihli İbrahim Kaboğlu söyleşisi:

<https://www.yenicaggazetesi.com.tr/salyangoz-coklu-baro-cumhuriyet-kimi-korur-56566yy.htm>

Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın İstanbul Sözleşmesi'ne atıfta bulunduğu hutbede cinsellik konusundaki sözlerine Ankara Barosu basın açıklaması yaparak özetle, "... Cadı diye kadın yakmaya davet etmesi kimseyi şaşırtmamalıdır..." diye tepki gösterdi. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı re'sen soruşturma başlattı. AKP iktidarı ise fırsatı ganimete çevirerek, "Çoklu Baro" yasası çıkarttı. CHP, 16 Temmuz'da iptali için Anayasa Mahkemesine başvurdu. Anayasa Hukuku uzmanı CHP Milletvekili Prof. Dr. İbrahim Ö. Kaboğlu'na sordum:

- Çoklu Baro Anayasa'ya aykırı mı? Kaboğlu: "Önce şu soruyu sorayım: Salyangoz ve çoklu baro. Cumhuriyet, hangisini korur? Yanıtı anlatayım. Diyanet İşleri Başkanı (DİB), TBMM'nin 100. Yılı kutlamaları ertesinde, Türkiye Cumhuriyeti'ne adeta meydan okuyan bir açıklama yaptı. Ne var ki, Anayasa'ya sadakat andı içmiş olan en üst düzey yöneticiler, DİB'i sahiplenmekle yetinmedi, yargı organlarını, DİB'i eleştiren kurumlara karşı harekete geçirdi. Diğerleri ise, DİB konuşmasının olası tehlikelerine dikkat çeken vekillere karşı, kaba güç severleri had bildirmeye davet etti. Tehditler, "Müslüman mahallesinde salyangoz sattırmayız" söylemi ile 1970 ve 90'lı yılların toplu katliamlarını çağrıştırma eşiğine taşındı.

Bu siyasal gerilim ve çatışma, ancak Anayasa'nın herkes için bağlayıcı hükümlerine saygı ile aşılabılır."

- Anayasa vatandaşın hak ve özgürlüklerini korumuyor mu?

Kaboğlu: "Anayasa yurttaşlar için hak ve özgürlük güvencelerini içeriyor; kamu makamları için görev + yetki + sorumluluk üçlüsünde sınırlar öngörüyor.

- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

- Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir.

- Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

- Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Görev-yetki-sorumluluk üçlüsüne gelince: Diyanet İşleri Başkanlığı anayasanın 136. Maddesi şöyle; Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir."

- Ali Erbaş'ın sözleri anayasaya aykırı mı?

Kaboğlu: "Bir kamu görevlisi olarak Diyanet İşleri Başkanı; Anayasa ile bağlı olup; kaynağını Anayasa'dan almayan bir yetki kullanamaz. Söylem, işlem ve eylemleriyle Anayasa hükümlerini ihlal edemez. Bununla birlikte, 24 Nisan günlü konuşmasında, "nikahsız birlikte yaşayanlar, eşcinseller ve HIV taşıyıcılarına yönelik ayrımcı nefret söylemi ile söz konusu topluluklara giren bireyleri hedef göstermiş, işgal ettiği makamın toplumun bazı kesimlerinde taşıdığı ahlaki ağırlığı, topluma kin ve hoşgörüsüzlük virüsü yaymak üzere kötüye kullanmıştır. Hiyerarşik amir konumunda olanlarsa, Diyanet İşleri Başkanı'nı anayasal çerçeveye çekmek yerine; savcılarını, Avukatlık Kanunu uyarınca insan haklarını koruma sorumluluğunu yerine getiren Ankara Barosu'na karşı işlem yapılması amacıyla harekete geçirdi. Diyanet İşleri Başkanı'nın Anayasa ve Türk Ceza Kanunu hükümlerini ihlal niteliğindeki söylemini sahiplenen kimi Saray yanlısı politikacılar ise, "Müslüman mahallesinde salyangoz sattırmayız" sözleri ile işi, baroları ve baroların tavrını sahiplenen demokrat siyasetçileri tehdit eşiğine vardırırlar. Aktarılan ve diğer anayasal güvenceler, "flora + fauna + homo sapiens" üçlüsünde, her türün kendi içerisindeki çeşitliliği kadar, her üç türün birlikteliğini de korur. Ekolojik denge, ancak bu şekilde sağlanır. Anayasa, aynı maddede, "herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı için sürdürmesini" sağlamak için Devlet'in yükümlülüklerini sıralar."

- Anayasa güvence altına almıyor mu?

Kaboğlu: "Elbette alıyor. Müslüman Mahallesi de salyangoz da koruma altındadır. Dünyevi hukuk düzenine dayanan Cumhuriyet, farklı inançları ve hayat tarzlarını insan hakkı olarak ve eşit düzeyde Mahalle'de çoğunluk baskısına izin vermediği ölçüde güvenceler. Aslında, insan haklarına dayanan laik ve demokratik bir sosyal hukuk devletinde bütün mahalleler Cumhuriyet Mahallesi'dir."

- Çoklu Baro yasası Anayasa'ya aykırı mı?

Kaboğlu: Çoklu baro düzenlemesi, Anayasanın 135'inci maddesine, adil yargılanma hakkına ve demokratik hukuk devletine aykırı. Öyle ki, salyangozu bile koruyan Cumhuriyet, çoklu baroyu korumaz."